

รายงาน

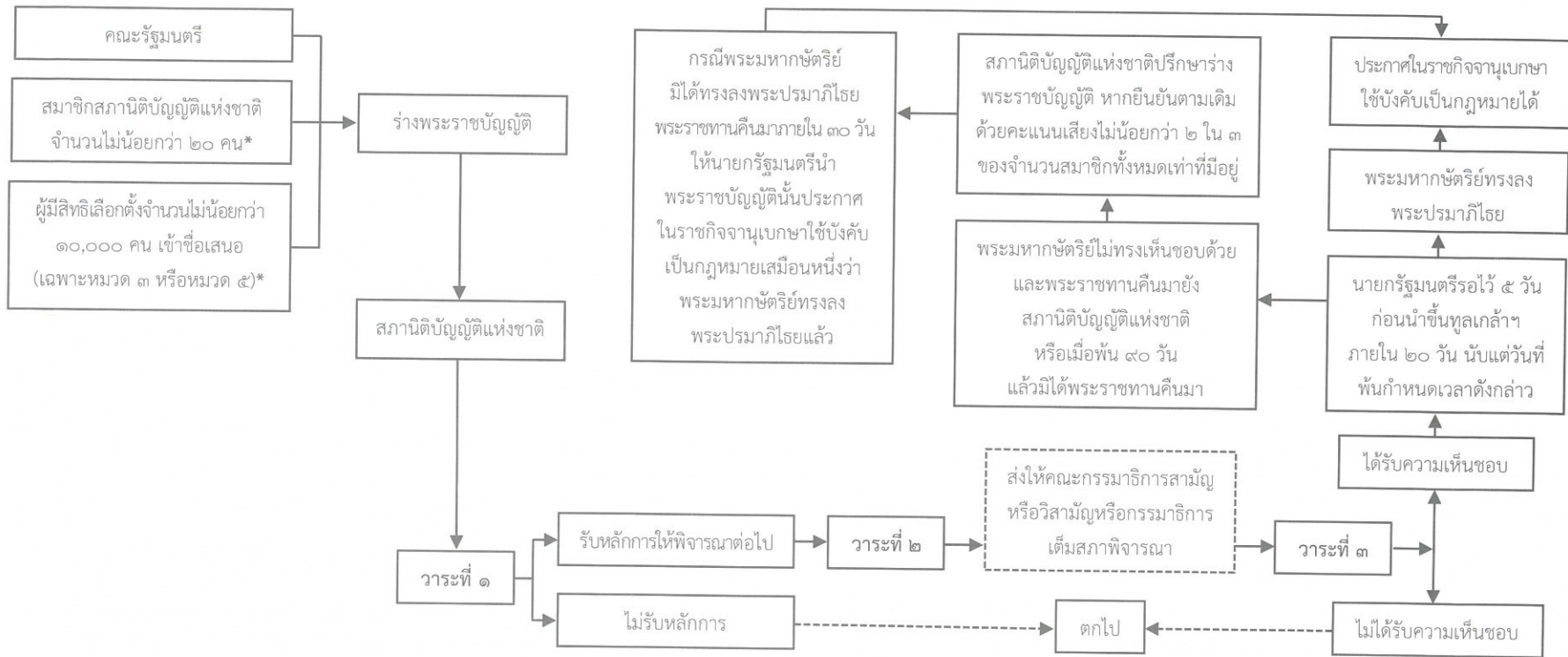
ของ

คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กระบวนการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามบทเฉพาะกาล)

(๑๒)

- หมายเหตุ : ๑. “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน...” (มาตรา ๗๗ วรรคสอง)
๒. ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย บุคคลดังต่อไปนี้สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบมีความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
- (๑) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เสนอความเห็นต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า
- (๒) นายกรัฐมนตรี และแจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า
- * ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

จัดทำโดย : กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช) (กมธ ๒) ๐๐๑๐/(ร ๑๖)

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวน พ.ศ. (พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
๒. พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์
๓. นายชาญวิทย์ วสียงกูร
๔. พลเอก เทพพงศ์ ทิพยจันทร์
๕. นายธานี อ่อนละเอียด
๖. นางสาวนริศรา แดงไผ่
๗. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ
๘. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร
๙. คุณพรทิพย์ จาละ
๑๐. นายพรภักดิ์ ตันติกุลานันท์
๑๑. พลเรือเอก พิจารณ์ อีร์เนตร
๑๒. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง
๑๓. นายวีรศักดิ์ โชติวานิช
๑๔. พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร
๑๕. นายศิระชัย โชติรัตน์
๑๖. พลเอก สกล ชื่นตระกูล
๑๗. นายสมณ พรหมรส
๑๘. รองศาสตราจารย์สรณ บุญใบชัยพฤกษ์
๑๙. นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์
๒๐. ร้อยตำรวจโท อุทัย อาทิวา
๒๑. พลเอก อุทิศ สุนทร

บัดนี้...

บัดนี้ คณะกรรมการธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร
(ชัชวาลย์ สุขสมจิตร)

ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางธัญญา ศรีสุพรรณ)
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการธิการ ๒

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๔ - ๕

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕

ธัญญา พิมพ์

ฤทธิเดช/ธมนวรรณ/สรญา/สุวพร ทาน ๑

คณะทำงานตรวจทานร่างรายงาน ทาน ๒

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวน พ.ศ. (พลเรือเอก ศิษฐวัชร วงษ์สุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยมีกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๖๐ วัน ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๓๐ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสร็จแล้ว
ปรากฏผล ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ จากกรรมการวิสามัญ ดังนี้

๑.๑	พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์	เป็นประธานคณะกรรมการ
๑.๒	ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง
๑.๓	พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง
๑.๔	นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม
๑.๕	พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๑.๖	นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๑.๗	ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๘	นายศิระชัย โชติรัตน์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๙	คุณพรทิพย์ จਾਲะ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๑๐	พลเอก เทพพงศ์ ทิพยจันทร์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๑๑	พลเรือเอก พิจารณ์ อีร์เนตร	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ดังนี้

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญได้มีมติตั้งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ จำนวน ๘ คน

๒.๑ นายเกิดโชค เกษมวงศ์จิตร	รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพ
๒.๒ นายบวร บุญลพ	อัยการจังหวัดประจำสำนักงาน
อัยการสูงสุด
๒.๓ นางเพ็ญรวี มาแสง	ผู้อำนวยการกองฟื้นฟูกิจการ
ของลูกหนี้
๒.๔ นายมณฑล แก้วเก่า	รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
๒.๕ พลตำรวจเอก วิระชัย ทรงเมตตา	รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๒.๖ พลตรี สถาพร ธรรมวิจารณ์	ตุลาการพระธรรมนูญ
หัวหน้าศาลทหารกรุงเทพ
๒.๗ นางสาวอัมภัสสา ดิษฐอำนาจ	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
ประจำสำนักประธานศาลฎีกา
๒.๘ ร้อยตำรวจโท อาทิตย์ บุญญะโสภิต	อธิบดีกรมการปกครอง

๓. ที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นางธัญญา ศรีสุพรรณ
สำนักกรรมการ ๒ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุม
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม

๔. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ดังนี้
สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑) นางจุฑารัตน์ แก้วกัญญา	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๒) นายวุฒิพงศ์ จิตอ่อนน้อม	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๓) นายสุนทร เปลี้นสี	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

๑) นายมานิช โพธิ์เนียม	หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบอำนวยการ
ความเป็นธรรม
๒) นางสาวเปรมวดี พิพัฒน์เจริญชัย	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

กระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

๑) นายชปกัศ บุรณสิงห์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท
๒) นางนงภรณ์ รุ่งเพ็ชรวงศ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน
๓) นายสมเดช พูนนำเภา	นิติกรชำนาญการ
๔) นายพีรภัทร บุญรอด	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
๕) ว่าที่ร้อยตรี พรชัย อรุณสงค์	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
๖) นางสาวจิตรา สรณสิริ	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
๗) นายธานัท มิ่งทองคำ	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
๘) นางสาวปริญญา บ่มไล่	นิติกร
๙) นายวิทวัส นามโคตร	พนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

หน่วยงานซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑) พันตำรวจเอก รุ่งเกียรติ สนแจ้ง	รองผู้บังคับการ
๒) พันตำรวจเอกหญิง พิศมัย ใจหาญ	ผู้กำกับการ
๓) พันตำรวจเอก วสันต์ วิรัตน์พิทักษ์กุล	ผู้กำกับการ (สอบสวน)
๔) พันตำรวจโท รุ่งชาติ รุ่งทอง	รองผู้กำกับการ
๕) พันตำรวจโทหญิง ประพร เต็มเกาะ	รองผู้กำกับการ

หน่วยงานศาล

สำนักงานศาลยุติธรรม

๑) นายรัตนพล ราชสัมพันธ์	นิติกรชำนาญการ
๒) นายเอกพงษ์ ธนะพัฒนา	นิติกร

๕. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีกรรมวิธีการวิสามัญสงวนความเห็น จำนวน ๑ คน คือ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร

๖. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำแปรญัตติ

๗. ผลการพิจารณา

๗.๑ ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๗.๑.๑ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในชั้นการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ได้บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนา กฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”

๗.๑.๑.๑ การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ต่อร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้

๑) ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. โดยดำเนินการ ๒ ช่องทาง คือ

๑.๑) คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)

มีนายโสภณ รัตนกร เป็นประธาน ได้ยกร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นและชี้แจงข้อเท็จจริงในกระบวนการยกร่างพระราชบัญญัติฯ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน

๑.๒) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. โดยดำเนินการ ๒ วิธี คือ

๑.๒.๑) การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๑ กระทรวงยุติธรรม โดยมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๔ หน่วย

๑.๒.๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา www.krisdika.go.th เปิดให้มีการแสดงความคิดเห็น จำนวน ๕๘ วัน โดยนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ประกาศในเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒๙ มกราคม ๒๕๖๑) ถึงวันที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอรายงานต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) (๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑)

๒) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้าน หรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น ๕ ประเด็น คือ (๑) บททั่วไป (๒) ผู้ไกล่เกลี่ย (๓) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง (๔) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา (๕) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

๗.๑.๑.๒ การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวน พ.ศ. โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้

คณะกรรมการการกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมและกิจการตำรวจ สถาบันบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน ได้ดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวน ดังนี้

๑) เผยแพร่สาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวนและกำหนดประเด็นในการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ ดังนี้

๑.๑) เว็บไซต์ของรัฐบาล (www.lawamendment.go.th)

๑.๒) เว็บไซต์ของสถาบันบัญญัติแห่งชาติ (www.senate.go.th)

๒) รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีการจัดสัมมนา เพื่อเผยแพร่สาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวนและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ และกรุงเทพมหานคร จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้

๒.๑) ครั้งที่ ๑ วันอังคารที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมโกลเด้น ซิตี้ ระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๒.๒) ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมภูเก็ต ออร์คิด รีสอร์ท แอนด์สปา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

๒.๓) ครั้งที่ ๓ วันอังคารที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม เวียงทอง ลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

๒.๔) ครั้งที่ ๔ วันอังคารที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมลายทอง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๒.๕) ครั้งที่ ๕ วันพุธที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ สโมสรตำรวจ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

๓) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

๓.๑) ประเภทคดีที่สามารถไกล่เกลี่ยได้

๓.๒) เมื่อคู่กรณีสมัครใจ พนักงานสอบสวนจะส่งเรื่อง

ให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการแทน

๓.๓) ผู้ไกล่เกลี่ยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน

เวลาที่กำหนด (๖๐ วัน)

(๖)

พนักงานสอบสวนเพื่อนำเสนอพนักงานอัยการ ถ้าไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ พนักงานสอบสวนจะสอบสวนต่อไป

๓.๔) ถ้าไกล่เกลี่ยสำเร็จให้ผู้ไกล่เกลี่ยทำบันทึกส่ง

ด้วย

๓.๕) การไกล่เกลี่ยจะมีการทำความตกลงกันทางแพ่ง

กฎหมายกำหนดไว้

๓.๖) ผู้ไกล่เกลี่ยเป็นผู้ที่ต้องมีคุณสมบัติตามที่

อายุความ และมาตรการผิดฟ้องฝากขังมาใช้บังคับ

๓.๗) ระยะเวลาระหว่างการไกล่เกลี่ยไม่ควรนำเรื่อง

๓.๘) กระบวนการไกล่เกลี่ยจะให้เป็นความลับ

ก็ได้

๓.๙) คู่กรณีสามารถถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยเมื่อใด

๓.๑๐) กรณีไกล่เกลี่ยสำเร็จ พนักงานสอบสวนจะส่งผล

การไกล่เกลี่ยให้พนักงานอัยการพิจารณาพร้อมสำนวนการสอบสวน

๓.๑๑) ประเด็นอื่น ๆ

๗.๑.๒ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญได้นำผลการดำเนินการตามข้อ ๗.๑.๑ มาประกอบการพิจารณาในขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครบถ้วนแล้ว

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ สว(สนช) ๐๐๐๑.๐๑/๑๖๓ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญเพื่อประกอบการพิจารณา ตามหนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ สม ๑๑๑๖/๒๗๙ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ในกรณีนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๗.๒ ผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗/๑</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>หมวด ๑ ผู้ไกล่เกลี่ย</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๗</u>	มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๑๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>ส่วนที่ ๑ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางแพ่ง</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>ส่วนที่ ๒ การบังคับตามข้อตกลงระงับ ข้อพิพาท</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๑</u>	มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๓๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๓</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๔</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๓/๑ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>ส่วนที่ ๑ บททั่วไป</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๓</u> <u>พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร</u> <u>(กรรมการ)</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่ ขอสงวนความเห็น เพิ่มความเป็น (๔) ของมาตรา ๓๗/๓ เป็นดังนี้ “(๔) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ ที่ได้กระทำ ด้วยความจำใจหรือยากจนเหลือทนทาน และทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อยเพื่อความอยู่รอดเป็นการเฉพาะหน้า หรือเพื่อการครองชีพชั่วคราว”
<u>มาตรา ๓๗/๔</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๕</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่

<u>มาตรา ๓๗/๖</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๗</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๘</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๙</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>ส่วนที่ ๒ ผู้ใกล้ชิด</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๐</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๑</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>ส่วนที่ ๓ กระบวนการใกล้ชิดข้อพิพาท ทางอาญา</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๒</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๓</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๔</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๕</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๖</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๗</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๘</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๑๙</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>ส่วนที่ ๔ การยุติการใกล้ชิดข้อพิพาท ทางอาญา</u>	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่

<u>มาตรา ๓๗/๒๐</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๑</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๒</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๓</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๔</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๕</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>ส่วนที่ ๕ ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญา</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๖</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๗</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๘</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๓๗/๒๙</u>	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชน</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๙</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๐</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๕ บทกำหนดโทษ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๑</u>	มีการแก้ไข

มาตรา ๔๒

ไม่มีการแก้ไข

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

๘. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. เห็นควรตั้งข้อสังเกตเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๘.๑ คณะกรรมการวิสามัญได้นำร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวน พ.ศ. (พลเรือเอก ศิขรวัชร วงษ์สุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) มาประกอบการพิจารณา และเห็นว่า เพื่อความสอดคล้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน จึงขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน หรือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณีเป็นสำคัญ ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสามานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๘.๒ กระทรวงยุติธรรมควรจัดทำคู่มือเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ทราบถึงกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่เกิดขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมทั้งทราบถึงขั้นตอน วิธีการ และทางเลือกในการบังคับใช้กฎหมาย

๘.๓ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูลตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กระทรวงยุติธรรมควรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในส่วนของรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ย จำนวนคดีที่มีการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของการไกล่เกลี่ย ทุนทรัพย์ในการไกล่เกลี่ย โดยจัดเก็บในสารบบฐานข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๘.๔ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอยู่ก่อนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ ซึ่งเป็นศูนย์ที่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ศูนย์ดังกล่าวจะไม่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านงบประมาณเพื่อให้ภาคประชาชนมีความเข้มแข็งได้

๘.๕ แบบการทำบันทึกข้อตกลงที่ดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องมี
หมายเหตุท้ายบันทึกข้อตกลงว่าเป็น “สิทธิ” ของคู่กรณีที่จะนำข้อตกลงดังกล่าวไปยื่นคำร้องต่อศาล
หากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง ซึ่งต้องกระทำภายใน ๓ ปีนับแต่วันที่อาจบังคับ
ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับ
ข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

๙. คณะกรรมการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม
รวมทั้งข้อสังเกตมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

พลตำรวจโท

(ศานิตย์ มหถาวร)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(ก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญา บางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณี เป็นสำคัญ ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้น ในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญา
บางประเภทมีระบบและมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม
ของผู้ไกล่เกลี่ยและการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพ
ผู้ไกล่เกลี่ยและคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท
ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่ง
หมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง หมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
หมวด ๓/๑ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน และหมวด ๔ การไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทภาคประชาชน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“ข้อตกลงระงับข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อตกลงที่คู่กรณีตกลงให้มีผลผูกพันโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ และให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบเพียงเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน

หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๕ ให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ต้องแจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบก่อนดำเนินการด้วย

มาตรา ๖ ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๒ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้นับระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด

มาตรา ๗ ให้ประธานศาลฎีกา และ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
และอัยการสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน
 ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนด และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
 มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบ และให้อัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตาม
 พระราชบัญญัตินี้

ข้อกำหนด กฎกระทรวง และระเบียบ และข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศใน
 ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๗/๑ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของ
ศาลเยาวชนและครอบครัว ตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน
และครอบครัว

หมวด ๑

ผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๘ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้ยื่นคำขอต่อ
 นายทะเบียน

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียน
 เป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือ
 รับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการ
 ในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ควรสืบสภาพของผู้ไกล่เกลี่ย ควรเพิกถอนควรเป็นผู้ไกล่เกลี่ย
 และแบบบัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่
นายทะเบียนประกาศกำหนดในกฎกระทรวง

การถอดถอนผู้ไกล่เกลี่ย การสืบสภาพของผู้ไกล่เกลี่ย และการเพิกถอนการเป็น
ผู้ไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ
 ต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) ผ่านการอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการ
 พัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม
 แห่งชาติรับรอง

(๒) เป็นผู้มิประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ
สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริต
หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๓) เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัตินี้ และยังไม่พ้นห้าปี
นับถึงวันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๑๐ ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางและจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ช่วยเหลือ อำนาจความสะดวก และเสนอแนะคู่กรณีในการหาแนวทาง

ยุติข้อพิพาท

(๓) ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความเป็นกลาง

(๔) จัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ในกรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ย่อมได้รับการคุ้มครอง
ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา

มาตรา ๑๑ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณีที่ไม้อาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทได้ ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ทราบ

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ไม่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินสมควร

(๔) ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกรับหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณี
หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ

(๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้ขาดข้อพิพาทหรือบีบบังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่ง
ฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๘) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัย
ถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ
โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณีไม่ว่าฝ่ายใดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรส

(๒) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน

(๔) เป็นเจ้านี่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง

มาตรา ๑๓ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อรังเกียจที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นอิสระได้ หากมีกรณีดังกล่าวผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๔ (๔) ได้

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การตั้งข้อรังเกียจตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคู่กรณีทุกคนในฝ่ายนั้น

มาตรา ๑๔ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๒) ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยเกินสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

(๓) ขาดจริยธรรมตามมาตรา ๑๑

(๔) ถูกตั้งข้อรังเกียจตามมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๕ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ห้ามมิให้ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับ ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา ๑๖ ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สิ้นสภาพการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือสิ้นสมรรถ

พรเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ ควรจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยถูกถอดถอนหรือความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ในระหว่างการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีอาจตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นต่อไปโดยอาจใช้เอกสารของกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการมาแล้วได้ตามที่คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เห็นสมควร

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ผู้ไกล่เกลี่ยได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๒
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

ส่วนที่ ๑
กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

มาตรา ๑๙ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเกี่ยวข้องกับ สิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถกระทำได้ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มีใช้ข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์
- (๒) ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก
- (๓) ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
- (๔) ข้อพิพาทอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๐ ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสอบถามความสมัครใจ ของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งที่จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจำหน่ายคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีผู้ยื่นคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการ พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงาน ซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนจากบัญชี ผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำไว้ หากคู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้ง ผู้ไกล่เกลี่ยได้ คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชี ดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนด

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่ จะได้รับการแต่งตั้ง ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชี้แจงคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการและผลทางกฎหมาย ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รวมทั้งสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๒๒ เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลาง หรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๒ และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดคัดค้านหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นเองว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยผู้นั้นหยุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ก่อน และแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้ไกล่เกลี่ยคนอื่นปฏิบัติหน้าที่ แทนผู้ไกล่เกลี่ยซึ่งถูกคัดค้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๒ เมื่อมีการทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท ตามมาตรา ๒๙ แล้ว ถ้าปรากฏในภายหลังว่าผู้ไกล่เกลี่ยมิได้เปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุ อันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๒ หรือการแต่งตั้ง ผู้ไกล่เกลี่ยไม่ชอบด้วยกฎหมาย บันทึกข้อตกลงนั้นไม่เสียไป แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีในการพิสูจน์ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงดังกล่าว

มาตรา ๒๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จ โดยเร็ว โดยผู้ไกล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาท ความประสงค์ของคู่กรณีที่ระงับข้อพิพาท และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยอธิบายให้คู่กรณีเข้าใจซึ่งกันและกันหรือผ่อนปรนเข้าหากันอันนำไปสู่การตกลง ระงับข้อพิพาทกันได้

มาตรา ๒๕ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อหน้าคู่กรณีทุกฝ่าย เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในบางสถานการณ์ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทลับหลังคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้ แต่ผู้ไกล่เกลี่ยต้องแจ้งถึงการดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทนั้นให้คู่กรณีฝ่ายที่มีได้เข้าร่วมทราบด้วย

ผู้ไกล่เกลี่ยอาจอนุญาตให้ทนายความหรือที่ปรึกษาของคู่กรณีหรือบุคคลหนึ่ง บุคคลใดเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

มาตรา ๒๖ ในระหว่างการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด มีสิทธิถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทำเป็นหนังสือแจ้งต่อผู้ไกล่เกลี่ยได้

มาตรา ๒๗ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้ โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ดังต่อไปนี้ เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด เว้นแต่เพื่อการบังคับตามข้อตกลงระดับข้อพิพาท

(๑) ความประสงค์หรือความสมัครใจของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณี

(๓) การยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๔) ข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอโดยผู้ไกล่เกลี่ย

(๕) ข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงความสมัครใจที่จะยอมรับข้อเสนอในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๖) เอกสารที่จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะใช้หรือใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยเฉพาะ

พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใดที่มีอยู่และนำสืบได้อยู่แล้วในกระบวนการพิจารณาของศาล กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด ย่อมไม่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ด้วยเหตุที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำไปใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๒๙ เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระดับข้อพิพาทนั้นไว้ เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี

(๒) ข้อพิพาทตามกฎหมาย

(๓) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๔) สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การชดใช้เยียวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ตั้งใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

มาตรา ๓๐ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) คู่กรณีตกลงระดับข้อพิพาทกันได้

(๒) คู่กรณีถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา ๒๖

(๓) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์

และให้ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ส่วนที่ ๒

การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา ๓๑ เมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทแล้ว แต่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้

การร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องกระทำภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

การร้องขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลจังหวัด หรือศาลแขวงยุติธรรมที่มีการทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้หรือชั้นในเขตศาลนั้น หรือศาลตั้งศาลแขวงชั้นยุติธรรมที่คู่กรณีฝ่ายที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทซึ่งได้มีการไกล่เกลี่ยนั้น และให้เสียค่าขึ้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศ

ในชั้นนวนพยานผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวคดีความหรือคำสั่งศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับคดีความหรือคดีนี้

มาตรา ๓๒ ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท เว้นแต่ความปรากฏแก่ศาลหรือคู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า

(๑) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๒) มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากกลฉ้อฉล บังคับ ชูเชื้อ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ

(๔) มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๒๓ ที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่

(๑) ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๑/๑) ศาลมีคำสั่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๒) ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา ๓๓ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๑ และการมีคำสั่งตามมาตรา ๓๒ ทั้งนี้ นอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำได้ในกรณีที่เป็นคดีความผิดอันยอมความได้ ความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖ มาตรา ๓๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และคดีความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และเมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททั้งสองฝ่ายแล้ว ให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงดังกล่าว ดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดอันยอมความได้

(๒) ความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ และมาตรา ๓๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามวรรคหนึ่งเมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันแล้ว ให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงดังกล่าว

มาตรา ๓๕ ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หากคดีอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดีของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลอาจรอการสอบสวน การสั่งคดี การพิจารณาคดีหรือการพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี ไว้ก่อนจนกว่าจะรู้ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก็ได้

เมื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาลิ้นสุดลงแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบ ในกรณีที่คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันได้ให้ส่งสำเนานับที่ข้อตกลงดังกล่าวไปด้วย

ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

มาตรา ๓๖ หากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อาจมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว เว้นแต่คู่กรณีจะตกลงให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับทันที โดยในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการ บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๑ ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่งซึ่งมีข้อตกลงระงับข้อพิพาท ให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อตกลง และให้นำความในมาตรา ๖ มาใช้บังคับ ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาใดซึ่งความในหมวดนี้ มิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง มาใช้บังคับกับ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยอนุโลม

หมวด ๓/๑

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๓๗/๑ ในหมวดนี้

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา” หมายความว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจัดให้คู่กรณีในคดีอาญามีโอกาสเจรจาตกลงหรือ เยียวยาความเสียหายเพื่อระงับคดีอาญา

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ต้องหาและผู้เสียหายในคดีอาญา แต่ไม่หมายความรวมถึงคดีอาญาที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๓๗/๒ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๓๗/๑ แล้ว ให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา และเมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไปตามมาตรา ๓๗/๒๓ ให้นับอายุความในการดำเนินคดีต่อจากเวลานั้น

พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาหากผู้ต้องหาไม่ได้มีพฤติการณ์
หลบหนี มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องการฟ้องและการผิดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง รวมทั้งการควบคุมและการขังตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะมีคำสั่ง
ให้ดำเนินคดีต่อไป และให้นำระยะเวลาการฟ้อง การผิดฟ้อง การควบคุม และการขังตั้งแต่นั้น
เป็นต้นไป

กรณีตามวรรคสาม ถ้าผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นการสอบสวน มิให้นำ
บทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้
บังคับ

มาตรา ๓๗/๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนให้กระทำได้
ในคดีความผิด ดังต่อไปนี้

(๑) คดีความผิดอันยอมความได้

(๒) คดีความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๕๐ มาตรา ๓๕๑ มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓
มาตรา ๓๕๔ มาตรา ๓๕๕ และมาตรา ๓๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่น
ที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๓) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๗/๔ คดีความผิดตามมาตรา ๓๗/๓ (๓) ต้องเป็นกรณีที่

(๑) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้
เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาเกินสามปีนับแต่
มีคำสั่งยุติคดี และ

(๒) ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้ว
เกินกว่าห้าปี เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ หรือคดีความผิด
ที่ผู้ต้องหาได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

มาตรา ๓๗/๕ คดีที่อาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ให้พนักงานสอบสวน
แจ้งให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๗/๖ เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาททางอาญา และคดีนั้นมิได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้คู่กรณียื่นคำร้องขอ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นเสนอ
หากพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งเห็นว่าพฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรง
และไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมให้พิจารณามีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการตั้งคำร้อง และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามความในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๗/๗ ในกรณีที่มีผู้เสียหายหลายคน ผู้เสียหายซึ่งเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต้องสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๗/๘ ให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เสียหาย

มาตรา ๓๗/๙ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนใดซึ่งความในหมวดนี้มิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง และหมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา มาใช้บังคับกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒ ผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๓๗/๑๐ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามความในหมวดนี้ ให้ยื่นคำขอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี ในฐานะนายทะเบียน และให้นำความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

มาตรา ๓๗/๑๑ ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการประชุมระหว่างคู่กรณี เพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ถ้าคู่กรณีไม่อาจตกลงเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ ให้พนักงานสอบสวนเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบ

การเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๓
กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๗/๑๒ ให้พนักงานสอบสวนกำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรกภายในเจ็ดวันนับแต่วันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบ
ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่มีอาจดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนขอขยายระยะเวลาไปยังพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งได้อีกไม่เกินเจ็ดวัน

มาตรา ๓๗/๑๓ คู่กรณีต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วยตนเอง และมีสิทธิให้ผู้ซึ่งตนไว้วางใจไม่เกินสองคนเข้าฟังการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้
ถ้าคู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วย
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำการลับ

มาตรา ๓๗/๑๔ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาหากมีความจำเป็นต้องใช้ล่าม ให้พนักงานสอบสวนจัดหาล่ามให้

มาตรา ๓๗/๑๕ ก่อนเริ่มต้นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องอธิบายให้คู่กรณีทราบถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้กระทำลงตามคำร้องทุกข์ ข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดี กระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา และสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อทราบถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ และข้อเท็จจริงอื่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๗/๑๖ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นกลาง และต้องช่วยเหลือหรือสนับสนุนคู่กรณีในการเจรจาเพื่อระงับคดีด้วยความสมัครใจ

มาตรา ๓๗/๑๗ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรก เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการต่อไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้

กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๔ หรือกรณีที่ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๖ ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้เริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรกหลังจากการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่

มาตรา ๓๗/๑๘ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย เป็นการพันวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ข้อตกลงตามวรรคหนึ่งต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์ด้วย

มาตรา ๓๗/๑๙ เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้ แล้วให้ผู้ไกล่เกลี่ยส่งบันทึกข้อตกลงไปยังพนักงานสอบสวน

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี

(๒) พฤติการณ์ที่มีการกล่าวหา

(๓) ฐานความผิดและอัตราโทษตามกฎหมายที่มีการกล่าวหา

(๔) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

(๕) สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เช่น การชดใช้เยียวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติและระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ติดใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

ส่วนที่ ๔

การยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๗/๒๐ คู่กรณีคนใดคนหนึ่งอาจขอลงตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในเวลาใดก็ได้

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การขอลงตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาของคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน ย่อมไม่กระทบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาของคู่กรณีที่เหลืออยู่ทั้งสองฝ่าย

มาตรา ๓๗/๒๑ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยไม่แจ้งหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีพฤติการณ์ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

(๒) มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมิได้เป็นไปด้วยความสมัครใจ

(๓) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุผลได้โดยแน่แท้

(๔) เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดต่อผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์

(๕) คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้

มาตรา ๓๗/๒๒ เมื่อความปรากฏต่อผู้ไกล่เกลี่ยว่าผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลไม่ว่าก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน ให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเป็นอันยุติ

มาตรา ๓๗/๒๓ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบถึงการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๓๗/๒๐ มาตรา ๓๗/๒๑ และมาตรา ๓๗/๒๒ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

เมื่อได้รับรายงานการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๓๗/๒๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามหมวดนี้ หากปรากฏแก่ผู้ไกล่เกลี่ยว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ผู้ไกล่เกลี่ยยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดหลายคน หากสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเฉพาะผู้กระทำความผิดบางคน ให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปสำหรับผู้กระทำความผิดที่เหลืออยู่

มาตรา ๓๗/๒๕ คดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท หากความผิดต่อกฎหมายซึ่งเป็นบทหนักที่สุดสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ได้สำเร็จ ให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดบทอื่นระงับไปด้วย แต่หากความผิดที่สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้สำเร็จเป็นความผิดที่มีโทษเบากว่าหรือเบาที่สุด ไม่เป็นเหตุทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดที่มีโทษหนักกว่าหรือหนักที่สุดระงับไป

ส่วนที่ ๕

ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๗/๒๖ เมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงตามมาตรา ๓๗/๑๔ แล้ว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบ เพื่อจัดทำบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี

ในกรณีที่มีการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน ให้คู่กรณีแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ เพื่อเสนอพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป เว้นแต่ผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว ให้คู่กรณีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๗/๒๗ ถ้าความปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าผู้ต้องหาตั้งใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงโดยไม่มีเหตุอันควร ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๓๗/๒๘ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติคดี สิทธินำคดีอาญามาฟ้อง
เป็นอันระงับ

ในกรณีที่มีผู้เสียหายหลายคน หากผู้เสียหายคนหนึ่งคนใดไม่สามารถทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาได้ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้เสียหายดังกล่าวย่อมไม่ระงับ

มาตรา ๓๗/๒๙ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไป

หมวด ๔

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

มาตรา ๓๘ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นนายทะเบียนของศูนย์ไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทภาคประชาชน

ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนห้าแสนบาทหรือไม่เกินจำนวน ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๒) ข้อพิพาททางแพ่งอื่นนอกจาก (๑) ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๓) ข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๓๔

ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้มาตรฐานดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และออกหนังสือรับรองให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขอตรวจให้ตรวจสอบราคาใช้จ่าย
ในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้ไกล่เกลี่ยผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าจะการนั้น
จะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่
สองหมื่นบาทถึงสองแสนไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
แก่ผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดอันมิชอบด้วยหน้าที่
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

.....

.....

๙๕*

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้และมีผู้ถึงแก่ความตายจากการข่มขู่ต่อผู้นั้น ตามมาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง

(๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามมาตรา ๒๙๕

(๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์ ตามมาตรา ๒๙๖

(๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้และมีผู้ได้รับอันตรายสาหัสจากการข่มขู่ต่อผู้นั้น ตามมาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง

(๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา ๓๐๐

(๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๔

สรุปผลการดำเนินงาน
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวน พ.ศ.
ของ
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๒๑ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑	วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	ครั้งที่ ๒	วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑
ครั้งที่ ๓	วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑	ครั้งที่ ๔	วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑
ครั้งที่ ๕	วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑	ครั้งที่ ๖	วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑
ครั้งที่ ๗	วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	ครั้งที่ ๘	วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑
ครั้งที่ ๙	วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑	ครั้งที่ ๑๐	วันจันทร์ที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๑๑	วันพุธที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๑๒	วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๑๓	วันพุธที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๑๔	วันจันทร์ที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๑๕	วันพุธที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๑๖	วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๑๗	วันจันทร์ที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๑๘	วันพุธที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๑๙	วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๒๐	วันจันทร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๒๑	วันอังคารที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒		

คณะผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายดิเรก จันทรอินทร์

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการ : กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๓

นางสาวสุพร นิลทัพ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
นางธัญญา ศรีสุพรรณ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
นางสาวสรญา โสภางรีณวงศ์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวมนวรรณ จิตสงค์	นิติกรปฏิบัติการ
นายฤทธิเดช สัมพิพิธสุวรรณ	นิติกรปฏิบัติการ
นางสาวพัชรี ทองอ่อน	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวอุษา หาสุข	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสาวสินีนาง ศรีภักดี	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสาวธนพร จิตต์อารีย์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวสมพร ลาภชุ่มศรี	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ฝ่ายเอกสารอ้างอิง : กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิงในการประชุมกรรมการ

นางปิยมาภรณ์ ทองปุย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
นางณิสร ยอดอินทร์	นิติกรชำนาญการ
นายสุพัฒน์ โพธิ์เงิน	นิติกรชำนาญการ
นางสาวมาณริกา จันทาโก	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวณัฐรดา นาโควงค์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักกรรมการ ๒ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๔ - ๕ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๓, ๐ ๒๘๓๓ ๙๔๗๒, ๐ ๒๘๓๓ ๙๔๗๕